

Makrokonkurransen 2019

Handelskonflikt og styringsrente

Elever i Videregående skole inviteres til å delta i konkurransen om å bli landets beste elever i makroøkonomisk analyse. Konkurransen er åpen for alle elever med interesse for samfunnsøkonomi i VG2 og VG3 eller tilsvarende.

Makrokonkurransen 2019 kan du velge mellom to oppgaver. Hensikten er at elevene skal bruke teori fra samfunnsøkonomi til å diskutere praktiske problemstillinger rundt dagsaktuelle temaer. Tema for årets oppgaver er knyttet til globale handelsavtaler og handelskonflikt, samt pengepolitikkenes rolle i den økonomiske veksten i Norge. Det er både muligheter og utfordringer knyttet til internasjonal handel, og handelen har økt betraktelig siden 1970-tallet, men hva er konsekvensene av de proteksjonistiske tiltakene som har blitt gjennomført de siste årene? Den norske økonomien går bra og renta øker, men hva kan konsekvensene være med en økende rente og høy gjeldsandel?

Besvarelsene vil bli vurdert av noen av landets ledende makroøkonomer. De tre beste oppgavene vil premieres. Nytt av året: Vi vil også ha en regional konkurranse, hvor den beste oppgaven fra seks forskjellige regioner vil få muligheten til å komme til Oslo for en finalerunde hos Norges Banks Kunnskapssenter.

Oppgave 1 – Handelskonflikt og handelsavtaler

Handelen i verden har vokst med nesten 6 % årlig siden 1970-tallet, og mye av dette skyldes lavere transportkostnader og at mange handelshindre har blitt fjernet eller blitt færre. Internasjonal handel byr på mange muligheter, men også utfordringer. Det finnes en rekke ulike handelsavtaler og frihandelsavtaler for å gjøre handelen lettere på tvers av landegrensler.

Ulike land har ulike komparative fortrinn. Selv om de aller fleste land har noe de kan eksportere og andre varer de ønsker å importere, så vil alltid noen land importere mer enn de eksporterer. I løpet av 2018 har USA iverksatt en rekke proteksjonistiske tiltak for å redusere landets eksportunderskudd ovenfor utlandet. Det er spesielt tollsatsene ovenfor Kina som har blitt mye omtalt i media.

Vi ser at handelskonflikten mellom USA og Kina også har gitt utslag i aksjemarkedet, med et variert nyhetsbilde og store svingninger i aksjeverdiene. Etter flere år med børsoppgang globalt, ble 2018 et år med svakere avkastning.

Oppgavetekst

Gjør rede for begrepene frihandel, proteksjonisme og handelshindring. Gjør rede for hvilke proteksjonistiske tiltak som har blitt gjennomført de siste årene, drøft årsakene til dette og konsekvensene av slike tiltak. Hvilke muligheter og utfordringer er knyttet til internasjonal handel?

Til inspirasjon

<https://www.norges-bank.no/Publisert/Publikasjoner/Pengepolitisk-rapport-med-vurdering-av-finansiell-stabilitet/2018/318/>
<https://www.nhh.no/nhh-bulletin/artikkelarkiv/2018/juni/handelskrig---et-villet-utfall/>
<https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/handel/id1161/>

Oppgave 2 – Rente og økonomisk vekst

Pengepolitikkenes overordnede oppgave er å sørge for prisstabilitet, som betyr stabil inflasjon. Norge har hatt et inflasjonsmål for pengepolitikken siden 2001. Den markante nedgangen i de globale rentene de siste tiårene har redusert handlingsrommet i pengepolitikken og mulighetene til å motvirke store, negative forstyrrelser.

Den norske økonomien går bra. Arbeidsledigheten har gått ned de siste årene. Som en konsekvens har sentralbanken sett behov for å bremse veksten ved å øke styringsrenta. Allikevel er vi på historisk lave nivåer og styringsrenta ligger nå på 0,75 prosent. Rentebanen til Norges Bank sannsynliggjør høyere renter i løpet av de neste årene.

Gjeldsveksten i Norge er fortsatt økende sammen med gjeldsgraden. Samtidig har vi en ny generasjon med låntakere som opplever renteoppgangen kombinert med høyere boligutgifter som begrensende på deres personlige økonomi og muligheten til å etablere seg.

Oppgavetekst

Gjør rede for hvilke retningslinjer som brukes i den økonomiske politikken i Norge i dag. Hva er formålet med pengepolitikk og hvordan påvirker denne et lands økonomi?

Drøft også sammenhengen mellom husholdningenes gjeldsgrad, sentralbankens rentebane og inflasjon.

Til inspirasjon

<https://www.norges-bank.no/Publisert/Publikasjoner/Pengepolitisk-rapport-med-vurdering-av-finansiell-stabilitet/2018/318/>
<https://www.finanstilsynet.no/contentassets/a023382a3e38475ebfd503a1c24fb016/finansielt-utsyn-desember-20182.pdf>
https://static.norges-bank.no/contentassets/18ffcd13128a4badb15e27f144362a3a/nb_memo_1_2017.pdf?v=03/09/2017123515&ft=.pdf

Reglene er som følger

- Analysen kan skrives alene eller sammen med inntil to andre (maks tre elever per lag).
- AksjeNorge inviterer både engasjerte elever til å melde på seg selv, samt lærere til å melde på enten elever eller hele klasser.
- Dersom to eller flere skriver sammen må laget må ha et eget navn.
- Analysen skal være på mellom 1 500 og 3 000 ord, men kvalitet teller mer enn kvantitet.
- Tabeller grafer og illustrasjoner kommer i tillegg. Disse må være relevante og spesifikt omtales i analysen.
- Kildehenvisninger må brukes (særlig ved direkte sitat og bruk av grafer).
- Du kan velge å skrive *enten* oppgave 1 *eller* 2.
- Innleveringsfristen er innen utgangen av 26. februar 2019 til post@aksjenorge.no.
- [Meld deg på her](#) allerede nå for å motta informasjon om konkurransen underveis.

Hva er en god oppgave?

En god makroøkonomisk analyse vil bruke teori på en praktisk og forståelig måte i beskrivelsen av de forhold oppgaven omhandler. Viktigst av alt er at den ikke bare beskriver en enkeltstående hendelse og et enkelt tema; Den vil knytte disse mot hverandre og få frem hvordan ulike forhold og hendelser får ringvirkninger til ulike deler av økonomien.

Ta utgangspunkt i at leseren ikke har kunnskap om temaet fra før og bruk gjerne eksempler fra både samfunn og næringsliv.

Oppgavetekstene og inspirasjonskildene som følger tar med noen relevante emner, men er ikke ment til å avgrense oppgaven. Du har i stor grad frihet til å trekke inn temaer du synes er spesielt interessante eller aktuelle når det gjelder boligmarkedet og/eller oljenæringen, og se bort ifra det du synes er mindre interessant.

Kontakt

AksjeNorge vil legge ut saker og oppdateringer under hele konkurranseperioden. Vi kommer også til å informere om sensur, jury, vinnere og premieutdeling via nettsider, nyhetsbrev og e-post. [Meld deg på her](#), så får du varsel med en gang det kommer en ny sak.

Har du andre spørsmål, ikke nøl med å ta kontakt med oss på post@aksjenorge.no.

Lykke til!